

LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC
VÀ KỸ THUẬT VIỆT NAM
**TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU
SINH THÁI NHÂN VĂN VÙNG CAO
(CHESH)**

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 57 /CV – CHESH

Hương Sơn, ngày 19 tháng 6 năm 2025

V/v: *Phản hồi công văn số 573 góp ý Tờ trình
dự thảo Nghị định quy định về dịch vụ hấp thụ
và lưu giữ cac-bon của rừng gửi Trung tâm
CHESH ngày 18/6/2025*

Kính gửi: Sở Nông nghiệp và Môi trường Tỉnh Hà Tĩnh;
Đồng kính gửi: Bộ Nông nghiệp và Môi trường;
Bộ Tài chính;
Bộ Công thương.

Căn cứ Giấy chứng nhận Đăng ký hoạt động Khoa học công nghệ của Trung tâm CHESH số A-374 do Bộ Khoa học và Công nghệ cấp ngày 28/8/2023;

Căn cứ Quyết định số 1874/QĐ-UBND ngày 09/09/2022 của Ủy ban nhân dân tỉnh Hà Tĩnh về việc phê duyệt Phương án quản lý rừng bền vững giai đoạn 2022 – 2031 của Trung tâm Nghiên cứu sinh thái nhân văn vùng cao (CHESH);

Căn cứ Điều 3, Điểm 4 - Điều 10. Điểm 1. Mục d. Điều 102. Điểm 4. Luật Lâm nghiệp số 16/2017/QH14;

Căn cứ Nghị định số 107/2022/NĐ-CP của Chính phủ: Về thí điểm chuyển nhượng kết quả giảm phát thải và quản lý tài chính thỏa thuận chi trả giảm phát thải khí nhà kính vùng Bắc Trung Bộ;

Trung tâm Nghiên cứu Sinh thái Nhân văn vùng cao (sau đây viết tắt là Trung tâm CHESH) gửi ý kiến đóng góp vào Tờ trình Dự thảo Nghị định quy định về dịch vụ hấp thụ và lưu giữ cac-bon của rừng như sau:

Điều 2. Giải thích từ ngữ

Điểm 2. Nghị định giải thích chưa rõ các từ ngữ sau: 1) Tín chỉ Carbon là gì?; 2) Tại sao nguyên tố Carbon lại quy định bằng cụm từ Tín Chỉ Carbon trong giao dịch?; 3) Một Tín chỉ Carbon tương đương với bao nhiêu trọng lượng khí CO₂?!. **Do vậy, Trung tâm CHESH xin được làm rõ Điểm 2. Điều 2 như sau:**

2. Tín chỉ Carbon rừng là lượng CO₂ do rừng tự nhiên hấp thụ được quy đổi thành 1 tấn CO₂ tương đương và được gọi là 1 tín chỉ Carbon khi đã được pháp lý xác nhận đủ điều kiện đưa lên sàn giao dịch. Tín chỉ Carbon Rừng tự nhiên do Bộ Nông nghiệp và Môi trường đại diện thay Chính phủ giám sát và xác nhận tính pháp lý trên cơ sở tôn trọng có kiểm tra và đánh giá các quy chuẩn về tín chỉ carbon hiện hành của Quốc tế đối với bể Carbon thuộc Rừng Tự nhiên nhiệt đới của Việt nam!.

Điều 3. Nguyên tắc cung ứng dịch vụ hấp thụ và lưu giữ các-bon của rừng

Điểm 4. Nguồn thu từ trao đổi, chuyển nhượng kết quả giảm phát thải, tín chỉ các bon rừng là nguồn thu của chủ rừng, được sử dụng cho các hoạt động phục vụ bảo vệ và phát triển rừng.

Trung tâm CHESH xin được bổ sung tính logic và bình đẳng giữa các chủ thể tham gia giao dịch Tín chỉ Carbon tại Điểm 4. Điều 3 như sau:

4. Nguồn thu từ trao đổi, chuyển nhượng kết quả giảm phát thải, tín chỉ cácbon rừng là nguồn thu của chủ rừng, được sử dụng cho các hoạt động phục vụ bảo vệ và phát triển rừng;

Nguồn thu này bao gồm đóng góp nghĩa vụ các loại THUẾ và các loại PHÍ khi CHỦ RỪNG tham gia dịch vụ cung ứng. Các loại THUẾ đó là: 1) Thuế Tài nguyên Carbon từ Rừng Tự nhiên do Chủ rừng đứng chủ Quyền Sử dụng Đất 50 năm trong đó có rừng tự nhiên; 2) Thuế kinh doanh Tín Chỉ Carbon hàng năm từ Trữ lượng Carbon tích lũy được trong diện tích đất có rừng do chủ rừng có Giấy chứng nhận Quyền sử dụng 50 năm, được quy đổi thành Tín chỉ Carbon hàng năm; 3) Phí Đồng Quản trị về thủ tục hành chính chi trả cho các quy trình chuyên gia về kỹ thuật và pháp lý để có được một Tín Chỉ hợp pháp trước khi lên sàn giao dịch.

Điều 4: Bên cung ứng dịch vụ và bên sử dụng dịch vụ

Tờ trình Dự thảo Nghị định tại Điều 4 là một bất cập, cụ thể:

Điều 4 chỉ quy định có 2 mục là chưa đủ tạo ra cơ chế kích thích trong logic cung và cầu, do đó khi Nghị định ra đời, sẽ gây ra những bất cập và khó khăn để hình thành thị trường Tín chỉ Carbon của bể rừng tự nhiên. Các bất cập chi tiết được phân tích như sau:

- Nghị định chỉ sử dụng Luật Lâm nghiệp làm căn cứ để quản trị và giám sát nguyên tắc giao dịch Tín chỉ Carbon từ rừng, trong khi không soi chiếu, tương tác và căn chỉnh với Luật Doanh nghiệp, Luật Đầu tư và Luật Đất đai, thì lẽ đương nhiên Doanh nghiệp không có cơ sở pháp lý để thực hiện kế hoạch hành động, kế hoạch chiến lược và kế hoạch tầm nhìn của một Doanh nghiệp có triết lý và hành vi phát triển hài hòa giữa Kinh tế - Xã hội và Môi trường trước khi Doanh nghiệp đó quyết định phương án đầu tư, huy động vốn, lập dự án để hợp tác và sâu sắc hơn là Đồng Quản trị với các loại Chủ rừng, mà Doanh nghiệp đó thấy được các chỉ số thực tế cam kết dài lâu để cùng phát triển sứ mệnh làm giàu bền vững vốn Rừng tự nhiên để Rừng tạo ra Tín chỉ Carbon (Kinh tế Thị Trường Định hướng Xã hội chủ nghĩa trong thuộc tính Tài nguyên Carbon của Rừng mưa nhiệt đới đặc thù ở Việt nam) phải quy đổi thành thuộc tính tài sản, và đang pháp lý hóa trở thành hàng hóa thông qua Tín chỉ Carbon quy đổi tương đương để giao dịch theo logic kinh tế thị trường. Đây là tích tắc ngàn cân treo sợi tóc!.
- Quy định mục 2 sẽ không khuyến khích Bên cầu (bên mua Tín chỉ Carbon) có được cảm giác yên tâm và chủ động trong việc phối hợp với Chủ rừng để sáng tạo ra các hình thức hợp tác giữa các chủ thể để đẩy mạnh phát triển rừng, tạo ra một **tương tác đồng trách nhiệm, đồng hưởng lợi** (gọi là **Đồng Quản trị**) đảm bảo rừng tự nhiên do Chủ rừng chăm sóc, bảo vệ và giáú hóa vốn tài nguyên rừng – nguồn tạo ra khối lượng Tín chỉ Carbon lâu dài, lũy tiến và đóng góp hiệu quả Kinh tế và Sinh kế từ cơ chế giao dịch Tín chỉ Carbon quy đổi hàng năm ổn định. Trên thực tế, có nhiều doanh nghiệp khá năng động, chủ động, sáng tạo và sẽ đầu tư

phát triển dự án làm giàu vốn rừng với các chủ rừng mà Doanh nghiệp **thấy trước** được Chủ rừng thể hiện rõ nét tính Đạo đức và Triết lý Phụng dưỡng Rừng không phải chỉ vì mục đích Kinh tế thuần túy!. Tín chỉ Carbon cần được Doanh nghiệp (chủ phát thải) nhận diện như là một chỉ số ân nhân từ Chủ rừng đối với Doanh nghiệp. Nhiều Doanh nghiệp trên nhiều quốc gia đã và đang đồng hành với chủ rừng, hiệu quả và tính ảnh hưởng tới sinh kế, kinh tế, xã hội và môi trường đối với cả hai: Chủ rừng và Doanh nghiệp ***hơn hẳn các doanh nghiệp kém sáng tạo, chỉ trông chờ phân bổ của Nhà nước chỉ vì cơ chế pháp lý trói buộc thành văn!***

- Cần bổ sung 01 mục quy định tính pháp lý đối với các doanh nghiệp về: 1) **Chiến lược đầu tư hợp tác đồng trách nhiệm với chủ rừng trên cơ sở Luật doanh nghiệp và Luật đầu tư; và 2) Được phép mua bán và trao đổi tín chỉ và hạn mức thông qua cơ chế giám sát chặt chẽ của cơ quan đại diện Nhà nước đã quy định tại Điều 2. Quyết Định số 232/QĐ-TTg/24/01/2025.** Có như vậy mới kích thích cung-cầu, tạo ra được thị trường giao dịch Tín chỉ Carbon Rừng tự nhiên (một loại hàng hóa đặc biệt), và sẽ thúc đẩy phong cách phát triển bền vững với không chỉ doanh nghiệp và chủ rừng mà điểm đến cuối cùng là người nông dân sống trong các lưu vực rừng tự nhiên xung yếu, chính quyền địa phương và cơ quan quản lý Nhà nước. Chỉ số ảnh hưởng cuối cùng là Chủ rừng (người nông dân sống dựa vào rừng) **THẤY CÂY RỪNG và CẢ KHU RỪNG** là các **CÂY ATM** hàng năm rút tiền mặt để họ tự trang trải cuộc sống và sinh kế hàng ngày chủ động, tự tin và an tâm. Chính quyền với chức năng giám sát, hướng dẫn và thu thuế có thêm thời gian động viên và thúc đẩy người dân cùng đồng hành trên hành trình tới bến NetZero 2050!

Điều 5. Điều kiện cung ứng dịch vụ hấp thụ và lưu giữ các-bon của rừng

Điểm 1. Bên cung ứng dịch vụ đáp ứng các điều kiện sau:

Mục d) Chỉ được trao đổi, chuyển nhượng lượng kết quả giảm phát thải, tín chỉ cacbon rừng sau khi cơ quan nhà nước có thẩm quyền xác định lượng kết quả giảm phát thải hoặc tín chỉ các-bon rừng được cung ứng theo quy định pháp luật. **Trung tâm CHESH xin được góp ý và làm rõ tính thực tế của mục d này như sau:**

Mục d điểm 1. Điều 5 chưa thống nhất với Điều 2. Điểm 2. Giải thích thuật ngữ. Cụ thể: Điểm 2 của Điều 2 tại Nghị định này viết: “ Tín chỉ các-bon rừng là tín chỉ các-bon do Bộ Nông nghiệp và Môi trường **hoặc Cơ quan quản lý tiêu chuẩn quốc tế cấp cho kết quả giảm phát thải từ rừng**”.

Trong khi Mục d. Điểm 1. Điều 5. Viết như sau: “Chỉ được trao đổi chuyển nhượng khi cơ quan nhà nước có thẩm quyền xác định lượng kết quả giảm phát thải”?!. Trong trường hợp này, khi chủ rừng chủ động và sáng tạo để tự vận hành quy trình hình thành tín chỉ carbon theo cơ chế tự nguyện và chủ rừng đã có tính pháp lý Quốc tế rồi thì sẽ xử lý ra sao trong nguyên tắc song phẳng, à minh bạch và hài hòa giữa các chủ thể tham gia giao dịch Tín chỉ Carbon Rừng tự nhiên quy định tại Điều 2. Nguyên tắc và Quan điểm của Quyết định số 232/QĐ-TTg/24/01/2025!

Do vậy, Trung tâm CHESH xin được góp ý và viết lại Mục d thuộc Điểm 1. Điều 5 của Nghị định như sau:

Mục d., Khi các điều kiện kỹ thuật và phát lý được Bộ Nông nghiệp và Môi trường Việt nam hoặc một pháp nhân Quốc tế độc lập công nhận đủ điều kiện lên sàn, Chủ rừng đã đủ điều kiện pháp lý để đẩy Tín chỉ Carbon rừng tự nhiên của họ lên sàn giao dịch với điều kiện phải thực hiện đầy đủ các nghĩa vụ Thuế của một Chủ rừng được ở điểm 4. Điều 3. Bản góp ý Tờ trình Dự thảo này của Trung tâm CHESH!

Cuối cùng Trung tâm CHESH xin kiến nghị thêm:

Điều. Giám sát và đánh giá Độc lập

Điều này quy định chức năng độc lập về giám sát và đánh giá tính thực tiễn và khách quan, tính song phẳng và minh bạch khi giao dịch tín chỉ Carbon rừng tự nhiên (Chức năng này hoàn toàn độc lập với cơ quan giám sát thuộc Nhà nước) để nhằm thỏa mãn bên cung và bên cầu, hướng tới quan điểm chỉ đạo của Quyết định số 232/QĐ-TTg/24/01/2025 của Chính phủ, đảm bảo nguyên tắc thi trường là minh bạch, song phẳng và tin cậy¹ trong tiến trình hiện thực hóa việc đưa nguyên tố Carbon và khả năng tích lũy Carbon từ bể sinh khối rừng tự nhiên trở thành Tín chỉ Carbon quy đổi tương đương như là một loại hàng hóa đặc biệt đang bị: 1) Hàng hóa hóa nguyên tố Carbon; 2) Thương mại hóa thành Tín chỉ để giao dịch; 3) Giá hóa; 4) Tài chính hóa và; 5) **Vốn hóa nguyên tố Carbon) thông qua quy trình và công thức khoa học để chuyển hóa thành Tín Chỉ Carbon tương đương! Do vậy, một TRONG TÀI ĐỘC LẬP** có nền tảng chuyên môn về Quy trình Sinh Địa hóa, về Biên/Ranh giới Sinh thái của Bể Carbon rừng mưa nhiệt đới Việt nam được ví như là Sáng tạo phẩm Quốc gia mà ít ai trên hành tinh có được món quà này từ Thiên nhiên. Hơn tất cả là Giới hạn BIÊN KINH TẾ SINH THÁI mà nhân loại đang đối mặt là Nồng độ CO₂ đã tiệm cận giới hạn hơi thở (424 PPM), và cuối cùng là trách nhiệm của tất cả chúng ta: 1) Chủ rừng; 2) Chủ phát thải; 3) Chính quyền; 4) Truyền thông giáo dục; 5) Trọng tài Độc lập trong hành trình **đi để đến lời thề Netzero 2050 mà Việt nam đã cam kết tại COP 26!**

Trung tâm CHESH kính trình chính kiến của mình tới các cơ quan đang soạn thảo và lấy ý kiến “Tờ trình Dự thảo Nghị định quy định về dịch vụ hấp thụ và lưu giữ các-bon của rừng” của Bộ Nông nghiệp và Môi trường với nghĩa vụ là một Chủ rừng mang chức năng Nghiên cứu-Ứng dụng và Phân tích các bất cập của thực tiễn trong lĩnh vực Tín chỉ Carbon Rừng mưa nhiệt đới lưu vực đầu nguồn (Nói của gần 14 triệu đồng bào các dân tộc anh em đang sinh sống và là Chủ của những cánh rừng) trong cơ chế giao dịch Tín Chỉ Carbon mà tính chủ động của các chủ rừng này đang còn nhiều bất cập.

Kính trình và trân trọng!

GIÁM ĐỐC

Nơi nhận:

- Như trên
- Lưu VP CHESH

Trần Thanh Toàn

¹ Nghị định 107/NĐ-TTg-2022/12/28 đã vương về tính minh bạch của Nghị Định trong vi phạm Quyền được tham gia của Chủ rừng, Nguyên tắc hoạt động lâm nghiệp và tính minh bạch của công thức tính trữ lượng Carbon Rừng tự nhiên tại 6 tỉnh Bắc Trung bộ mà ở đó các loại Chủ rừng chưa được tôn trọng bởi quy trình tiếp cận của Ngân hàng Thế giới!

